

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.194/2018/9.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

. Tanczos Rita előadó bíró

. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Forgács & Kiss Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: Dr. Kiss Dániel Bálint ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 7.Mf.680.617/2017/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.1259/2015/31.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 7.Mf.680.617/2017/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségét 20.000 (húszezer) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 669.200 (hatszázhatvankilencezer-kétszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes szakmai főtanácsadóként állt közszolgálati tisztviselői jogviszonyban az alperessel. A munkáltató a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 83.§ (1) bekezdés d) pontjára figyelemmel 2014. november 4-i hatállyal megszüntette a felperes kormánytisztviselői jogviszonyát. Az intézkedés indokolása szerint a felperes a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt 2013. október 4-én betöltötte, s rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.
- [2] A 2014. szeptember 12-én kelt felmentést a felperes kérelmére a munkáltató a felmentési idő tekintetében akként módosította, hogy jogviszonya a 2014. október 28-án kelt felmentés alapján szűnt meg 2014. december 30-ával.
- [3] A felperes a munkáltató intézkedését sérelmezve a Kormánytisztviselői Döntőbizottsághoz fordult, amely a felperes panaszát elutasította. Megállapította, hogy a felperes a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján nyugdíjasnak minősült, így kormányzati szolgálati jogviszonya indokolás

nélkül megszüntethető volt, s erről a munkáltató mérlegelési jogkörében dönthetett. Nem találta alaposnak a felperes azzal kapcsolatos kifogását, hogy mivel továbbfoglalkoztatásához a kormány véleményét kellett kikérnie a munkáltatónak, erre a felmentéséhez is szükség lett volna.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy jogellenesen került megszüntetésre közszolgálati tisztviselői jogviszonya, így elsődlegesen az eredeti munkakörbe történő továbbfoglalkoztatása mellett két havi illetménye és 200.000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest az intézkedés jogellenességére figyelemmel, másodlagosan a felmentés nem rendeltetésszerű voltára, harmadlagosan az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére hivatkozva. Érvelése szerint a közszférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló 1700/2012. számú kormányhatározatával a jogalkotó elvonta a munkáltató önálló mérlegelési lehetőségét a nyugdíjkorú kormánytisztviselők továbbfoglalkoztatása tekintetében, s az ezzel kapcsolatos kormányzati egyetértés a kormány részéről egy sajátos felmentési védelemként viselkedik, így nem alkalmazható a Kttv. 63. § (1) bekezdés d) pontja. A rendeltetésszerű joggyakorlás kötelezettségének megsértése körében arra hivatkozott, hogy a Kttv. 63. § (1) bekezdése d) pontja alapján közölt felmentés a továbbfoglalkoztatási szabályok megkerülésére vezet, ezért ez a fajta joggyakorlás rendeltetésellenes.
- [5] Az egyenlő bánásmód követelménye megsértése körében azt adta elő, hogy nyugdíjaskorú továbbfoglalkoztatott kormánytisztviselők körében politikai meggyőződése miatt érte joghátrány, ami sértette emberi méltóságát is, ezért sérelemdíjat is igényelt.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte figyelemmel arra, hogy a felmentés indoka valós volt és a felperes továbbfoglalkoztatására vonatkozó kormánydöntés nem kötötte a munkáltatót, a jogviszony megszüntetéséhez nem kellett beszereznie a kormány hozzájárulását. A felperes módosított kereseti kérelme vonatkozásában vitatta, hogy rendeltetésellenesen gyakorolta a jogát, illetve, hogy eljárása sértette az egyenlő bánásmód követelményét.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [7] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.1259/2015/31. számú ítéletével helyreállította a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyát és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.082.200 forint elmaradt illetményt, 200.000 forint sérelemdíjat, valamint 200.000 forint + áfa perköltséget.
- [8] Megállapította, hogy a felperes felmentésekor nyugdíjasnak minősült, ezért az alperes jogosult volt kormányzati szolgálati jogviszonyát erre figyelemmel megszüntetni. Az 1700/2012.(XII.29.) Korm. határozatban foglaltakból nem következik, hogy az a kormánytisztviselő, akinek a továbbfoglalkoztatására a kormány véleményének kikérése alapján került sor, kizárólag annak hozzájárulásával menthető fel.
- [9] Nem találta alaposnak a felperes felmentési tilalommal összefüggő rendeltetésellenes joggyakorlás megvalósulására vonatkozó hivatkozását sem. Az egyenlő bánásmód megsértésével összefüggésben az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy azoknak a kormánytisztviselőknek, akiket nyugdíjasként továbbfoglalkoztattak, mikor, milyen módon szűnt meg a jogviszonya. Megállapította, hogy a felperes a perben bizonyította vélt politikai hovatartozását azzal, hogy akként nyilatkozott, hogy 2008-ban került kinevezésre és mindezek alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a felperes felmentése nem állt összefüggésben politikai hovatartozásával.
- [10] Az alperes az elsőfokú eljárásban igazolta, hogy öt személy a felperes jogviszonya megszűnése és módja tekintetében a felperessel azonos helyzetben volt, ezt azonban az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos kimentésként nem fogadta el, s nem értékelte ezt alátámasztó bizonyítékként, azt a körülményt, hogy a többiek jogviszonyát is a felperessel azonos módon és

időben szüntették meg. A bíróság indokolása szerint a perben az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy mi volt a jogviszony megszüntetésének a tényleges indoka, illet azonban az alperes a perben nem bizonyított. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy nem lehetett megállapítani, hogy a felperes jogviszonyának a megszüntetésére milyen okból került sor, ezért a munkáltató intézkedése jogellenesnek minősült, így alkalmazta a Kttv. 193. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezményeket, s mindez megalapozta a felperes sérelemdíjra való jogosultságát.

- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 7.Mf.680.617/2017/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest 90.000 forint első- és másodfokú perköltség, valamint 389.520 forint elsőfokú és 519.360 forint másodfokú eljárási illeték megfizetésére.
- [12] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a felperes a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatát megelőző közszolgálati panaszában arra hivatkozva állította a felmentése jogellenességét, hogy nem minősült nyugdíjasnak, illetve jogviszonya megszüntetéséhez kormányzati jóváhagyásra lett volna szükség. A Döntőbizottság ezzel a tartalommal vizsgálta a felperes panaszát és foglalt állást abban, hogy e körben nem történt jogsértés. A Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata iránt indított perben a felperes a keresetlevél beadását követően majdnem egy év elteltével módosította keresetét, s hivatkozott olyan körülményekre is, amelyek a közszolgálati panaszában nem szerepeltek. A törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy mivel a munkaügyi perben eljáró bíróság a Döntőbizottság határozatát vizsgálja felül, s annak megalapozottságáról dönt, ennek körében csak ugyanazokat a körülményeket veheti figyelembe, amely hivatkozásokat a Döntőbizottságnak is vizsgálnia kellett. Az elsőfokú bíróság lényegében a Döntőbizottság határozatától függetlenül vizsgálta a felmentés jogszerűségét, amelyre nem volt lehetőség a Pp. és a Kttv. szabályai szerint.

A felülvizsgálati kérelem, felülvizsgálati ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, majd azt kiegészítette, melyben elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria helyezze hatályon kívül a jogerős ítéletet és hagyja helyben az elsőfokú bíróság ítéletét, illetve marasztalja az alperest keresetének megfelelően, illetve harmadlagosan utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára a másodfokú bíróságot és marasztalja az alperest a perköltségben.
- [14] Érvelése szerint a másodfokú bíróság nem a lefolytatott bizonyítás eredményét értékelte az elsőfokú bíróságtól eltérően, hanem az első fokon lefolytatott teljes bizonyítási eljárást kérdőjelezte meg. Ezt annak ellenére tette, hogy az alperesnek nem volt olyan fellebbezési hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság megsértette volna a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat, és a felperes keresetmódosítását nem kellett volna érdemben vizsgálnia. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság túlterjeszkedett a fellebbezésben foglaltakon, olyan jogszabályhely alapján változtatta meg az elsőfokú ítéletet, amely nem is képezte körét az alperesi fellebbezésnek, így a jogerős ítélet sérti a Pp. 3. § (2) bekezdésében foglalt kérelemhez kötöttség szabályát.
- [15] A Pp. általános szabályait e perben a XXIII. fejezetben foglalt eltérésekkel kellett alkalmazni, így a Pp. 146. § (1) bekezdése, illetve 358/C. §-ába foglaltaknak megfelelően a felperesi keresetváltoztatásnak helye volt és azt érdemben kellett vizsgálnia a bíróságnak. Az egyenlő bánásmód követelményére történő hivatkozása a régi Pp. szabályai értelmében nem minősült keresetváltoztatásnak, csupán az eredeti keresettel érvényesíteni kívánt jogot alátámasztó érvek bővültek ki ezzel is.
- [16] A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését is, hiszen a másodfokú bíróság nem értékelte az egyenlő bánásmód megsértése kapcsán lefolytatott bizonyítást, az e körben beszerzett bizonyítékokat. A Döntőbizottság eljárása fontos eljárási szabályokat nélkülöz, nem biztosítja teljes körűen az alkotmányos és eljárási garanciákat, és nem

értékelhető a felperes terhére, hogy a közszolgálati panaszát esetlegesen hiányosan terjesztette elő. A döntőbizottsági eljárás során rögzített tényállás, az ott előadott bizonyítékok és az annak során felhozott érvek nem kötik a bírósági eljárásban a bíróságot, az a Pp. 359/A. § (2) bekezdése alapján az érdemi vizsgálat lefolytatására köteles. A döntőbizottsági eljárás nem minősül olyan megelőző eljárásnak, amely a bíróság általi felülvizsgálat lehetőségét korlátozná vagy kizárná.

- [17] Kifogásolta a felperes azt is, hogy csak másodfokú ítéletből szerzett tudomást arról, hogy szerinte mire terjed ki a bírósági felülvizsgálat, és ezzel kapcsolatban érveit nem fejthette ki. Érvelése szerint tévesen kezelte a másodfokú bíróság igényként az egyenlő bánásmód megsértésére történő hivatkozását, mivel az a korábbi igényét alátámasztó egyéb hivatkozás volt. Kifogásolta továbbá, hogy a másodfokú bíróság elmulasztotta a bizonyítási teher szabályairól történő előzetes kioktatási kötelezettségét, megfosztva ezzel attól, hogy kifejthesse e körben jogi álláspontját és gyakorolhassa egyéb jogosultságait, illetve hiányzik a másodfokú ítélet indokolásából azon jogszabályhely, illetve bírósági gyakorlat konkrét megjelölése, amelyen ítélete alapszik.
- [18] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn, mivel az megfelel a jogszabály rendelkezéseinek. A felperes jogviszonyának megszüntetése jogszerű volt, az egyenlő bánásmód követelményének vizsgálatával pedig az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a hatáskörén.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [19] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint megalapozott.
- [20] A Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és nyilatkozatokhoz kötve van. A Pp. 253. § (3) bekezdése rendelkezése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között változtathatja meg. Az alperes fellebbezésében nem hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette volna a Pp. 359/A. §-ában rögzített, a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat, s hogy a felperesnek az egyenlő bánásmód megsértésére való hivatkozását az elsőfokú bíróságnak nem kellett volna érdemben vizsgálnia. Erre figyelemmel e kérdés nem képezhetette volna a fellebbezési eljárás részét, e körben nem vizsgálhatta volna a másodfokú bíróság az elsőfokú határozat jogszerűségét.
- [21] A Pp. 358/C. §-a alapján a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatát a Pp. XXIII. fejezete, a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata iránti perre vonatkozó eltéréseivel együtt kell alkalmazni. A Kúria a Kormánytisztviselői Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata iránti perek egyes kérdéseiről szóló 3/2016.(III.21.) KMK véleményében kifejtette, hogy az ügyféli jogokat és az igényérvényesítés lehetőségét a bíróság szűkítően nem értelmezheti. A Pp. és a Kttv. nem ad eligazítást, hogy a Döntőbizottság által elbírált közszolgálati panaszhoz képest a kormánytisztviselő felperes hivatkozhat-e eltérő jogalapra, élhet-e más igénnyel. A sajátos jogorvoslati rendszerben meghozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti kereset általában nem terjeszthető elő a Döntőbizottság által nem vizsgált igényekre, azonban bármelyik fél a jogvita érdemi eldöntéséhez szükséges olyan további tényre, körülményre is hivatkozhat, illetve további olyan bizonyítékokat is benyújthat, amelyekre a Döntőbizottság előtt nem hivatkozott, illetve nem terjesztett elő.
- [22] Helytállóan hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az egyenlő bánásmód megsértésére történő hivatkozás a Pp. 146. § (5) bekezdés a) pontjára tekintettel nem minősült keresetváltoztatásnak, csupán az eredeti keresettel érvényesített jogot alátámasztó érvek körét bővítette. A felperes változatlanul azt állította, hogy a munkáltató jogellenesen szüntette meg kormánytisztviselői jogviszonyát, s ennek alátámasztására a Kormánytisztviselői Döntőbizottság előtt csak az anyagi szabályok megsértésére hivatkozott, ezt azonban a peres eljárás során kiegészítette az alapelvek megsértésével. Jogszabályi tilalom hiányában a felperes a jogvita érdemi

eldöntéséhez szükséges olyan további tényre, körülményre is hivatkozhatott, illetve olyan bizonyítékokat is előterjeszthetett, amelyek a KDB előtt nem hivatkozhatott, illetve nem terjesztett elő.

- [23] Mindezekre figyelemmel jogsértő módon jutott arra a következtetésre a másodfokú bíróság, hogy a felperes az egyenlő bánásmód megsértésére nem hivatkozhatott volna a peres eljárás során, s az elsőfokú bíróság a Döntőbizottság határozatától függetlenül vizsgálta a felmentés jogszerűségét. Erre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Ennek keretén belül a másodfokú bíróságnak érdemben kell felülvizsgálnia az alperes fellebbezését és annak keretén belül dönteni arról, hogy a felperes jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetése sértette-e az egyenlő bánásmód követelményét az elsőfokú ítéletben megjelölt indokok alapján vagy sem.

Záró rész

- [24] A Kúria a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét, illetve a felülvizsgálati eljárás illetékét csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a 2018. október 17-én megtartott tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. október 17.

. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző